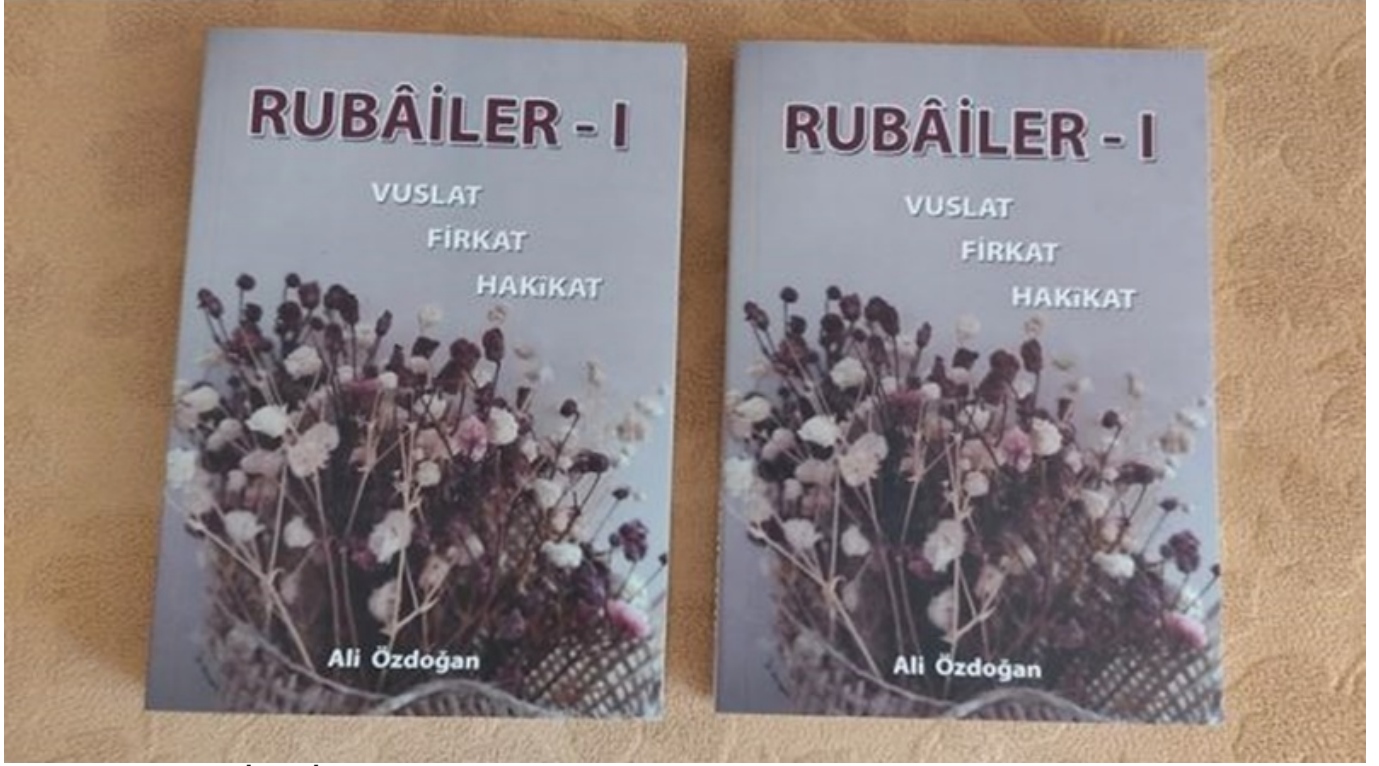

Mâzinin Şairi ve Hâlin Adamı

KONUK YAZAR: NİYAZİ KARABULUT

“Şiir yazmak” şairin yalnızlığını gerektirmekle birlikte, şiir ortaya çıktıktan sonra başkalarının değerlendirmesine konu olur. Artık o şairin mülkiyetinden çıkmış, okuyucunun mülkiyetine girmiştir. Burada bir vesileyle elime geçen ve kendisiyle tanışık olmadığım bir şairin şiirlerine dair birkaç söz söyleme hakkını kendimde bulmuş oluyorum. Kitap: *Rubailer-1*, Yazarı: Ali Özdoğan. Şiirlerde anlam katmanları ilk göze çarpan özellik; dış anlamı ve bir de şairin bilebildiği iç anlamı. Dış anlam, normal dilde ya da doğal dilde her kelimenin taşıdığı anlamdır. Buna sözlük anlamı da diyebiliriz. İç anlam ise şairin dış anlamı dikkate alarak bir kelimeye yüklediği manalardır. Öyleyse dış anlam iç anlamın anlaşılmasında anahtar görevi görür. Sadece dış görünüşe bakan bir okuyucu için bir pay olduğu gibi sembollerini kavramış bir okuyucu için de başka bir pay vardır Özdoğan’ın şiirlerinde.

Şairin düşüncelerini anlatmak ve betimlemek için konuşma dilinden yararlanması kaçınılmazdır. Fakat aynı zamanda anlatmak istediği dünya somut dünyadan farklı olduğundan zorunlu olarak bu dilde farklı tasarruflarda bulunur.

Dil harab oldu yeter ah şad'a mecal kalmadı

Bin firakın ateşinden vasl için hal kalmadı

Narın nuruna kandı da onunla yandı yazık

Bitti ömür idi azık meyli cemal kalmadı

Ali Özdoğan’ın şiirlerini okuduğumuzda hikmet şiiriyle karşı karşıya olduğumuzu düşünüyoruz. Onun için şairin dili sıradan okuyucu için ağır gelebilir. Ancak hikmet geleneğinin dili Arapça ve Farsça kelimelere daha fazla yer veriyor. Şairin kullandığı dil bu şekilde normalleşmiş oluyor.

Dili bir kenara koyarsak şairin “düşünme biçimi” konusunda şunu söyleyebiliriz ki; Özdoğan’ın şiiri didaktik temalar içerir. Tevhidi bir felsefesi vardır ve Muvahhididir. Şiirlerin insanlara verdiği en önemli ders, kulluk dersidir. Bu rızâ makamıdır. Bu makama ulaşan kimse kendi başına gelen her şeyden haz alır. Çünkü bunları verenin Hakk’tan başkası olmadığını bilir.

Ona göre şiir ayna gibidir ve herkes kendi durumunun yansımasını onda görebilir. Gönülleri çirkin sıfatlardan arınmış, kulluğunun bilincinde olan ve Hakk’ın aşkına dalmış kimseler bu aynaya bakabilirler.

*Gör ne çektim ey füsunkar beni gamdan azad et
Yetti tuzak kılıp uzak yalan kam'dan azad et
Sen değilsin sende olan meğer sen de ayine
Hak nuruymuş kalbe dolan sahte camdan azad et*

Lafzî özellikler, şiir sanatları ve edebî inceliklerle ilgili konu, edebiyat tarihçileriyle edebiyat araştırmacı ve eleştirmenlerini ilgilendiren bir konu; bizim burada ele almak istediğimiz, şiirlerin hikmet tarafı ve irfani boyutudur. Şiirlerdeki bu iki yönünün bulunuşu şairini rind olarak tanımlamamızı gerekli kılıyor.

Aşkın ezeliğine inanan kimseler için insan ruhu, ezel gününden itibaren Yaraticı'yla yaptığı sözleşme gereğince ilahi sevginin âşığı olmuştur. Elest bezmi dediğimiz bu aşkın bereketiyle insan, yaratışın tezahür alanlarına, baktığı bütün manzaralarda ilahi cemâli arar ve güzel olana gönül verir. Dolayısıyla insanın içselleştirdiği geçici aşkı da onun mutlak güzelliğe olan ezeli aşkına dayanır. Bu bağlamda şair felsefî ve fizikötesi konuları ele almak isteyen bir yolu tercih etmiştir. Şair, kendisinin bir kul olarak yüce Hakk'ın huzurundaki konumunu göz ardı etmeden okuyucuya da bu gerçeği hatırlatır.

*Yad-ı fani ile sanma abad olursun gönül
Gel Baki'yi bul aldanma berbad olursun gönül
Deli derler amma sana ah basiret sendedir.*

Geçmede dem elindedir sen şad olursun gönül

Dünyada aşkın ortaya çıkışının en üst aşaması, insanın kendi mabuduna ve ilahi mutlak güzelliğe duyduğu sevgidir. Bu sebeple şair şiirlerinde daha çok ahiret perspektifinden dünyaya bakar. Bir başka deyişle o, ölüm konusunu gündemde tutar. Dünya malı ancak dünyada işe yarar. Dünyada insanın ölümlü olduğunu sıkça hatırlatır ve asıl değerli olan şeylere okuyucuyu yöneltmeye çalışır. Bu elbette dünyaya karşı bir tür kayıtsızlıktır ama bu kayıtsızlık, mutlak olarak dünyayı dikkate almamak anlamında değildir. Dünyanın ahretin tarlası olduğunu hatırlatmaktan ibarettir.

*Ey cefadan lezzet alan sanma sürer bu sürur
Zamanlısın devrin geçer zalim ellerin kurur
Çürüyecek bir bedendir hem cefanı ettiğin
Ahiretindir tükettiğin zulmün kendini vurur*

Onun şiiri için göz önünde bulundurduğu âlem sadece dünya âlemi değildir. Şair maveranın şiirini terennüm etmektedir. Bu yüzden form olarak rubaiyi seçmiş kendisini ifade etmek için. Rubai tanımlanırken şöyle denilir: genellikle düşünsel ağırlıklı konuların işlendiği, aruz ölçüsünün belirli kalıplarına göre yazılan, dört dizeden oluşan ve çoğunlukla birinci, ikinci ve dördüncü dizeleri aralarında uyaklı olan, Divan Yazını'nda çok kullanılmış bulunan, çağdaş şiirde de zaman zaman kullanılan bir şiir türü ve koşuk biçimi.

İlk kitabı yayınlanan şaire çıktığı yolda başarılar diliyorum.